

begrænsede i kolonialdetailhandelen, finder kommissionen, at dets varefordyrende tendens klart belyses af tallene for *drug-stores-branchen*, hvor systemet har vundet betydelig udbredelse. De foreskrevne minimumspriser har i denne branche medført prisforhøjelser af størrelsesordenen 7—11 pct. i de særlig billigtsælgende forretninger — fortrinsvis kædebutikker og varehuse. I modsætning hertil har der i mange tilfælde været faldende priser for de samme mærker i de enkeltstater, hvor producenterne ikke har kunnet fastsætte bindende minimumspriser, og for konkurrerende mærker, der ikke har været genstand for bruttoprisbinding nogetsteds, gør den samme tendens sig gældende.

Indførelsen af bruttopriser har dog også haft den virkning, at de forretninger, hvis priser i forvejen lå over de foreskrevne minimumspriser, har nærmet priserne til den angivne minimumsgrænse. Prisreduktionernes størrelse beror på de lokale konkurrenceforhold, og der er en betydelig variation fra forretning til forretning, men alt i alt har disse frivillige prisnedsættelser ikke været af en sådan størrelsesorden og et sådant omfang, at de blot tilnærmelsesvis har kunnet opveje virkningerne af de af bruttoprisbindingslovene fremtvungne prisforhøjelser.

Undersøgelsen har endvidere vist, at kædebutikker, varehuse og andre billigtsælgende forretninger som følge af de påtvungne prisforhøjelser har haft en mærkbar nedgang i salget af de bruttoprisbundne varer, og at de har søgt compensation herfor ved at sætte større kraft ind på salget af ikke-prisbundne mærker, undertiden ved prisnedsættelser på disse, jfr. ovenfor. I mange tilfælde har de nævnte store detailforretninger også indført egne mærker. — For producenterne er tilbagegangen i salget til de nævnte forretningstyper i nogle tilfælde opvejet af et forøget salg gennem de øvrige forretninger. Kommissionen tør dog heller ikke for denne branches vedkommende udtale sig om bruttoprisbindingernes virkning på det samlede salg af henholdsvis prisbundne og ikke-prisbundne mærker, da forskydninger i det indbyrdes forhold i lige så høj grad kan skyldes andre faktorer.

Til slut i afsnittet vedrørende detailhandelen gør kommissionen opmærksom på, at de virkninger på forbrugerpriserne, der er konstateret ved denne undersøgelse, ikke kan siges at være det endelige resultat af bruttoprissystemets legalisering. For eksempel har organisationen National Association of Retail Druggists udfoldet stærkt aktivitet for at sikre sine medlemmer en minimumsbruttoavance på 33 $\frac{1}{3}$ pct. af udsalgsprisen, hvilket er noget mere, end de hidtil har kunnet opnå på de fleste varer. Sålænge undersøgelsen har stået på, har man kunnet konstatere en vis tilbageholdenhed i kravene fra denne og andre organisationer; men på længere sigt er der i høj grad risiko for, at stærkt organiserede grupper af forhandlere vil få held til at presse avance-niveauet så højt op, at også de mindst effektive forretninger opnår gode indtjeningsforhold.

Virkninger i fabrikkationsleddet.

Kommissionen har foretaget indgående undersøgelse af produktionsomkostningerne for en række varer før og efter indførelsen af bruttopriser, men må nøjes med at konstatere, at den eventuelle virkning af prisbindingen på omkostningerne (f. eks. som følge af nedgang i produktionen) ikke lader sig isolere fra andre faktorer, der påvirker omkostningernes højde. En særlig undersøgelse af nettooverskuddet viser, at overskuddet, målt i forhold til omsætningen, er størst i de virksomheder, der i størst udstrækning har gjort brug af bruttoprissystemet. Den omstændighed, at der kan påvises en sådan faktisk sammenhæng mellem overskuddets størrelse og antallet af prisbundne varer i de pågældende virksomheders sortiment, siger imidlertid ikke noget om årsagsforholdet. Kommissionen udtaler blot, at *hvis* det større overskud skyldes den større anvendelse af bruttopriser, gøres dermed den ofte fremsatte påstand til skamme, at den med bruttoprissystemet følgende begrænsning af konkurrencen i detailhandelsleddet vil blive mere end opvejet af den forøgede priskonkurrence mellem fabrikkerne.

Konklusion.

Det er ikke Federal Trade Commission's opgave at fremkomme med forslag om